

Geachte leden van de Eerste Kamer,

Aanleiding

Op 19 januari 2010 besloot de Tweede Kamer dat iedere overblijfskracht op de basisschool voortaan een Verklaring omtrent het gedrag (VOG) moet kunnen overleggen. Tot onze verrassing en verbazing werd een amendement daartoe, ingediend door mevrouw Dezentjé Hamming, aangenomen tijdens de behandeling van het wetsvoorstel "Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie" (OKE). Dit amendement noopt tot een aanpassing van artikel 45 van de Wet primair onderwijs (WPO). De Vereniging Openbaar Onderwijs adviseert de leden van de Eerste Kamer dringend om de Tweede Kamer hierin niet te volgen en derhalve niet in te stemmen met deze wetswijziging. De argumenten daarvoor vindt u hierna.

Ondoordacht

Het voorstel is ongetwijfeld goed bedoeld. Het is echter ook ondoordacht. Het doel, het vergroten van de veiligheid van leerlingen, is niet gediend met een verplichte Verklaring omtrent het gedrag. Er is geen aanleiding om te veronderstellen dat kinderen gevaar lopen tijdens het overblijven. Overblijfskrachten verblijven – in tegenstelling tot bijvoorbeeld de leerkrachten - een geringe tijd per dag op school, zijn zelden alleen met kinderen en bovendien maakt hun eigen kind vaak deel uit van de groep waarop ze toezicht houden. Er zijn riskantere situaties denkbaar, zoals het begeleiden van kinderen tijdens een schoolkamp of het houden van toezicht bij gymles en schoolzwemmen. Het risico tijdens het overblijven in aanmerking nemend, zal een verplichting tot het overleggen van een VOG eerder tot een vals gevoel van veiligheid leiden. Hier is sprake van symboolwetgeving, die er beslist niet zou komen als was overlegd met onderwijsorganisaties.

Drempelverhogend

Overblijfskrachten zijn ouders die vanuit betrokkenheid bij de school en bij hun kinderen een vrijwillige taak op zich nemen. Een VOG-verplichting is drempelverhogend en ontmoedigend. De spontane aanmelding wordt onmogelijk gemaakt. Menig ouder zal zich daarenboven door het ongefundeerde wantrouwen dat uit de verplichting spreekt, gekrenkt voelen. Het aantal enthousiaste hulpouders zal drastisch afnemen.

Kostenverhogend

Een verplichte VOG voor iedere overblijfskracht is een fikse kostenpost. Er zijn 50.000 overblijfskrachten actief. Een verklaring kost ruim € 30,-. Dat betekent bij de invoering van het voorstel dat de kosten zullen oplopen tot € 1.500.000,-. Met een verloop van zo'n 20% van het aantal overblijfskrachten is daarna jaarlijks nog eens € 300.000,- gemoeid. De kosten komen ten laste van de besturen; er kan immers geen sprake van zijn dat vrijwilligers die kosten zelf zouden moeten dragen. Besturen zullen dit uit de lumpsum betalen; een aderlating dus voor het primaire proces.

Verhoging administratieve lasten

Het aanvragen, betalen en verwerken van alle verklaringen omtrent het gedrag betekent voor schoolbesturen een verhoging van de administratieve last. Niemand zit daar op te wachten. Het is bovendien niet moeilijk voor te stellen dat de werkdruk bij het Centraal Orgaan Verklaring Omtrent het Gedrag (COVOG) aanzienlijk toeneemt. Ook voor dit orgaan van het Ministerie van Justitie ontstaan meerkosten en naar verwachting ook vertragingen.

Schotse toestanden

Het gevaar bestaat dat de overheid gaat doorslaan in haar poging veiligheid te garanderen. In Schotland is dat tien jaar geleden gebeurd. Een VOG werd verplicht voor iedereen die met kinderen in aanraking kwam; óók de schilder die het gebouw komt opknappen. Daar viert het onderlinge wantrouwen hoogtij en er is inmiddels geen hulpouder meer te vinden. Nu “nee” zeggen tegen de VOG-plicht voorkomt “Schotse toestanden” in de tussenschoolse opvang.

VOO advies

De Vereniging Openbaar Onderwijs adviseert u het door de Tweede Kamer aangenomen amendement niet over te nemen en af te zien van invoering van een wettelijk verplichte Verklaring omtrent het gedrag voor overblijfskrachten op de basisschool.

Met vriendelijke groet en hoogachting,

R. Limper, directeur

3 maart 2010